

Брюксел, 20.7.2020 г.
COM(2020) 326 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Оценка за 2019 г. на напредъка на държавите членки по националните цели за енергийна ефективност за 2020 г. и по прилагането на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, съгласно член 24, параграф 3 от същата директива

1. Въведение

През декември 2019 г. Комисията прие съобщение относно Европейския зелен пакт¹, в което определя път към неутралност по отношение на климата до 2050 г. и призовава за полагане на повече усилия за декарбонизация до 2030 г. Като се има предвид, че 75 % от парниковите газове, отделяни в ЕС, се дължат на доставката и използването на енергия, по-нататъшният напредък към енергийна ефективност е от съществено значение за изпълнението на нашите ангажименти за постигане на въглеродна неутралност и по-амбициозни климатични цели през следващото десетилетие. Енергийната ефективност е приоритет в Европейския зелен пакт. От още по-голямо значение за напредването е прилагането на съществуващото законодателство и ангажименти за енергийната ефективност, както и широкото прилагане на първия принцип за енергийна ефективност.

Колкото и вниманието сега да е съсредоточено върху следващото десетилетие и дългосрочната перспектива до 2050 г., също толкова важно е да се има предвид напредъкът към постигане на целите за 2020 г. Тези цели са отправната точка за всяко определяне на по-високи амбиции. Всички пропуски и забавяния през 2020 г. биха оказали влияние върху пътищата за постигане на целите за 2030 г. и 2050 г. Освен това въздействието на кризата, породена от COVID-19, също ще играе своята роля. Счита се, че кризата ще намали търсенето на енергия през 2020 г., което вероятно ще позволи постигането на целите за 2020 г., като впоследствие се очаква възстановяване на търсенето. Не бива обаче да се забравя, че това намаление няма да се дължи на структурни промени.

Настоящият доклад за напредъка е представен от Комисията в съответствие с член 24, параграф 3 от Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, изменена с Директива (ЕС) 2018/2002 („Директивата за енергийната ефективност“). Настоящият доклад е последният от поредицата от доклади в този формат съгласно Директивата за енергийната ефективност, тъй като този подход ще трябва да бъде съгласуван с член 35 от Регламент (ЕС) 2018/1999 относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата (Регламент относно управлението).

В настоящия доклад е представен актуален анализ на напредъка, постигнат до 2018 г., към изпълнението на целите на ЕС за 20 % енергийна ефективност за 2020 г.² В него все още не се отчита потенциалното въздействие на кризата, породена от COVID-19, върху постигането на целта за 2020 г. Като основен източник на данни служат официалните европейски статистически данни³ за енергията, като се прилага методиката за изчисляване на енергийните баланси, използвана до 2018 г.⁴ (с цел поддържане на съответствие с предишните доклади и методиката, използвана за

¹ COM(2019) 640 final.

² Целта за 2020 г. включва намаляване на крайното енергопотребление на ЕС—28 до по-малко от 1086 Мтое и на първичното му енергопотребление до по-малко от 1483 Мтое.

³ Публикувани от Евростат до януари 2020 г.

⁴ Подробните набори от данни, използвани за доклада, са достъпни на адрес: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/38154/4956218/Energy-Balances-April-2020-edition.zip/69da6e9f-bf8f-cd8e-f4ad-50b52f8ce616>.

определяне на целите за енергийна ефективност). Настоящият доклад се основава на доклада за напредъка в областта на енергийната ефективност за 2018 г.⁵, на годишните доклади, представени от държавите членки през 2019 г.⁶, и на допълнителен анализ, извършен през 2019 г. и в началото на 2020 г. С цел да бъдат разбрани по-добре факторите, обуславящи последните тенденции в областта на енергетиката, е използван декомпозиционен анализ, разработен от Съвместния изследователски център (JRC)⁷ и проекта Odyssee-Mure⁸.

2. Резюме на констатациите

В доклада се прави преглед на ЕС—28 и са обхванати данни до 2018 г.

Основните констатации са, както следва:

- През 2018 г. първичното енергопотребление намалява с 0,7 % в сравнение с 2017 г. Крайното енергопотребление нараства с 0,1 % спрямо предходната година. Дори и така, и двата показателя са над зададената траектория за целите за 2020 г.
- Колебанията в атмосферните условия продължават да влияят на нивото на енергопотреблението⁹. По-топлата зима през 2018 г. е намалила търсенето на енергия за отопление на помещения, но това влияние е компенсирало от увеличаването на енергопотреблението в транспортния и индустриалния сектор. След корекция за атмосферните условия, данните всъщност показват по-голямо увеличение на крайното енергопотребление през 2018 г. (вж. фигура 1).
- Нарастването на икономическата активност продължава да стимулира енергопотреблението и новите политики и мерки, прилагани от държавите членки през 2018 г., не са били достатъчни, за да го компенсират.
- Констатациите в годишните доклади за енергийната ефективност за 2019 г. показват, че някои държави членки са постигнали много по-ниски икономии от необходимите за 2018 г., за да изпълнят своите задължения по отношение на кумулативния размер на икономии за периода 2014—2020 г.

Намаляването на първичното енергопотребление може да се тълкува като положително развитие. Въпреки това, ако продължи да намалява със сегашните темпове, те ще са недостатъчни за постигане на поставената цел за 2020 г. при обичайните икономически условия и са по-ниски от средното годишно намаление по линейната траектория от 2005 г. до целта за 2020 г. (1 % годишно). Като се има предвид ограниченото време за

⁵ COM(2019) 224 final.

⁶ https://ec.europa.eu/energy/content/annual-reports-2019_en.

⁷ Economidou, M. и Román Collado, R. (2020) Assessing energy efficient trends in the EU productive sectors: monetary- and physical-based index decomposition analysis („Оценка на тенденциите към енергийна ефективност в производствените сектори на ЕС: декомпозиционен анализ на паричните и основаните на физични елементи индекси“).

⁸ <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/decomposition.html>

⁹ Зимните температури влияят на нуждите от отопление (по-високите температури намаляват използването на отопление), което представлява около 65 % от енергопотреблението в жилищния сектор и 45 % от енергопотреблението в сектора на услугите. Въз основа на оценките на Генерална дирекция „Енергетика“ (ГД „Енергетика“) и данните на Евростат.

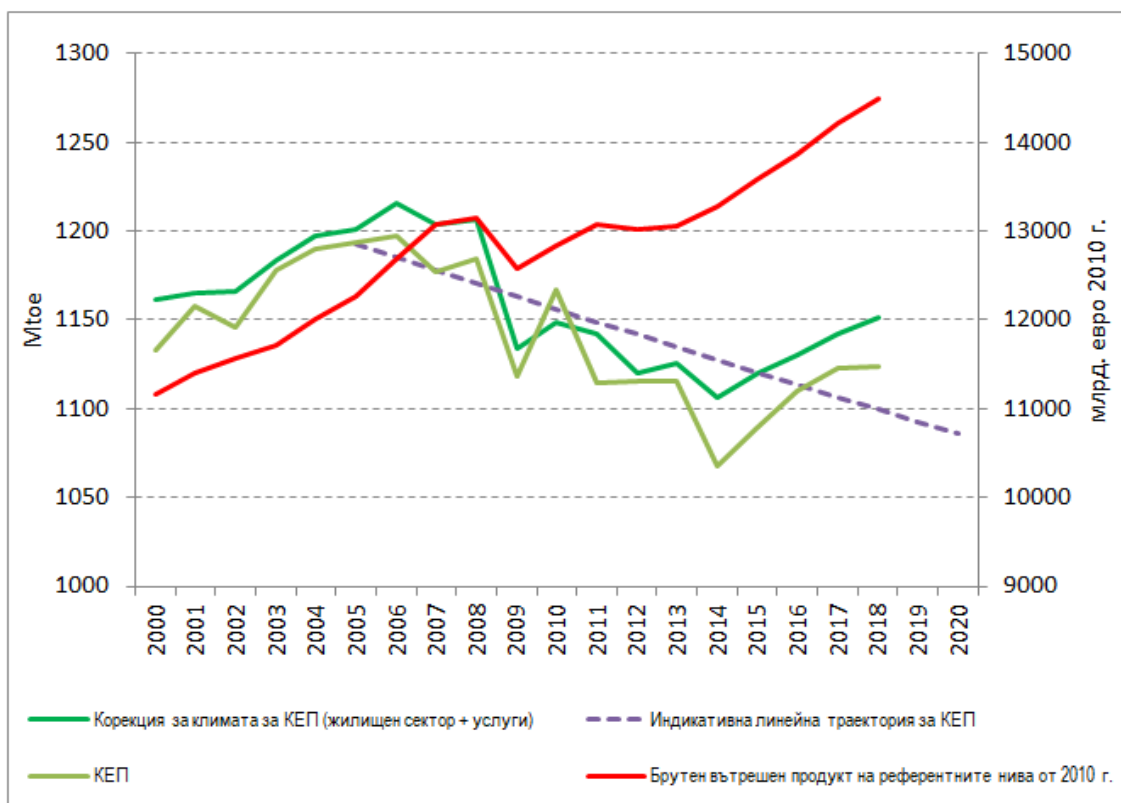
прилагане на нови политики, изглежда все по-малко вероятно целите за 2020 г. да бъдат постигнати без силно въздействие на външни фактори като кризата, породена от COVID-19. Въпреки това, бързото увеличаване на усилията продължава да бъде важно, тъй като евентуалните оставащи различия в степента на постигане на целите за 2020 г. или възстановяването на търсенето на енергия след кризата, породена от COVID-19, също биха затруднили постигането на целите за 2030 г.

За по-добро оценяване на тенденцията за увеличаване на енергопотреблението и за определяне на възможните бъдещи посоки за действие, през юли 2018 г. Комисията създаде специализирана работна група по мобилизиране на усилията за постигане на целите на ЕС за енергийна ефективност за 2020 г.¹⁰ По време на срещите на работната група през 2019 г. държавите членки изтъкнаха необходимостта от цялостно прилагане на съществуващото законодателство, по-добро мобилизиране на структурното и кохезионното финансиране на ЕС и предприемане на допълнителни мерки, които ще осигурят бързи икономии. Освен това беше призната нуждата от по-силен акцент върху това да се гарантира, че сградите, преминаващи през основен ремонт, отговарят на минималните стандарти за енергийните характеристики. Това обаче няма да осигури необходимите икономии на енергия в краткосрочен план, а по-скоро ще допринесе за постигането на целта за 2030 г.

Фигура 1: Брутен вътрешен продукт (БВП) и коригирано за атмосферните условия крайно енергопотребление (КЕП) за периода 2000—2018 г.¹¹

¹⁰ Европейска комисия (2019 г.), [Report of the work of the Task Force on mobilising efforts to reach the EU Energy efficiency targets for 2020](#) („Доклад за работата на Специализираната работна група по мобилизиране на усилията за постигане на целите на ЕС за енергийна ефективност за 2020 г.“)

¹¹ Корекционният коефициент за атмосферните условия е изчислен като дял от отоплителните денградуси (ОДГ) през дадена година спрямо средните ОДГ между 1980 г. и 2004 г. Този корекционен коефициент е приложен към енергопотреблението за отопление на помещения в жилищния сектор и сектора на услугите. ОДГ се изчислява съгласно методиката на JRC, публикувана от Евростат (https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/nrg_chdd_esms.htm)

Източник: Собствени изчисления въз основа на данни на ESTAT и Odyssee, AMECO (БВП).

3. Напредък към постигане на целта за енергийна ефективност на ЕС за 2020 г.

Крайното енергопотребление¹² в ЕС—28 намалява с 5,8 % — от 1194 Mtoe през 2005 г. на 1124 Mtoe през 2018 г. Това е с 3,5 % над целта за крайното енергопотребление през 2020 г. от 1086 Mtoe. Между 2005 г. и 2018 г. то намалява със среден годишен темп от 0,42 %, но от 2014 г. (когато търсенето на отопление е много по-ниско поради изключително топлата зима) се е повишило с 5,3 % през 2018 г. в сравнение с 2014 г. През 2018 г. крайното енергопотребление се е увеличило с 0,1 % в сравнение с предходната година.

През 2018 г. по-високо енергопотребление се наблюдава основно в транспорта (увеличение от +1,3 % спрямо предходната 2017 г.) и в промишлеността (увеличение от +0,6 %). От друга страна намалява енергопотреблението в жилищния сектор (-1,6 %) и в сектора на услугите (-1,4 %).

Транспортният сектор представлява 34 % от крайното енергопотребление през 2018 г., следван от промишлеността и жилищния сектор (и двата по 25 %), сектора на услугите (13 %) и други сектори, включително селското стопанство, риболова и горското стопанство (3 %).

¹² Показателите от енергийните баланси на Евростат в съответствие с методиката до 2018 г. (КЕП за периода 2020—2030 г. и ПЕП за периода 2020—2030 г.) се използват за наблюдение на напредъка към постигане на целите за енергийна ефективност на Европа за 2020 г.

Първичното енергопотребление¹³ в ЕС—28 намалява с 9,8 % — от 1721 Mtoe през 2005 г. на 1552 Mtoe през 2018 г. Това е с 4,65 % над целта за 2020 г. от 1483 Mtoe. Понижението му е средно с 0,8 % годишно между 2005 г. и 2018 г. След три години на увеличение, през 2018 г. е регистриран годишен спад с 0,7 %.

4. Национални цели

До 2018 г. 12 държави членки успяваха да намалят или задържат нивото на крайно енергопотребление под своята хипотетична линейна траектория за постигане на индикативните цели до 2020 г.¹⁴ По отношение на първичното енергопотребление, през 2018 г. 15 държави членки са все още под своите хипотетични линейни траектории¹⁵. Като цяло крайното енергопотребление на 11 държави членки (намаление спрямо 2017 г., когато броят им е 17) през 2018 г. е под индикативната им цел за крайно енергопотребление за 2020 г.¹⁶ По същия начин 13 държави членки (намаление спрямо 2017 г., когато броят им е 14) през 2018 г.¹⁷ достигат индикативната си цел за 2020 г. или успяват да задържат своето първично енергопотребление под тази цел.

През 2018 г. нито една държава членка не преразглежда целта си за енергийна ефективност, в резултат на което националните цели все още не се равнява на целите на ЕС. По отношение на крайното енергопотребление националните индикативни цели съставляват общо 1085 Mtoe, т.е. 1 Mtoe под определената за ЕС цел; по отношение на първичното енергопотребление те съставляват общо 1533 Mtoe, т.е. 50 Mtoe над определената за ЕС цел¹⁸.

5. Развитие в държавите членки и секторите

Между 2005 г. и 2018 г. крайното енергопотребление (КЕП за периода 2020—2030 г.) нараства в девет държави членки: Австрия, Кипър, Естония, Финландия, Латвия, Литва, Малта, Полша и Словения. В сравнение с 2017 г., през 2018 г. крайното енергопотребление нараства в 18 държави членки, като най-големи увеличения са регистрирани в Малта (+6,1 %), Ирландия (+4,7 %) и Латвия(+4,1%). Най-големите намаления са отбелязани в Гърция (-4,8 %), Австрия (-2,5 %) и Германия (-1,5 %).

Между 2005 г. и 2018 г. първичното енергопотребление (ПЕП за периода 2020—2030 г.) намалява във всички държави членки, с изключение на Естония, Кипър, Латвия и Полша. Държавите с най-рязък спад в първичното енергопотребление включват Гърция (-25,7 %), Литва (-23,4 %) и Обединеното кралство (-21,1 %). В сравнение с

¹³ Пак там **Error! Bookmark not defined..**

¹⁴ Чешката република, Гърция, Испания, Хърватия, Италия, Кипър, Латвия, Нидерландия, Португалия, Румъния, Словения, Финландия.

¹⁵ Чешката република, Естония, Гърция, Хърватия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Финландия, Обединеното кралство.

¹⁶ Гърция, Испания, Хърватия, Италия, Кипър, Латвия, Нидерландия, Португалия, Румъния, Словения, Финландия.

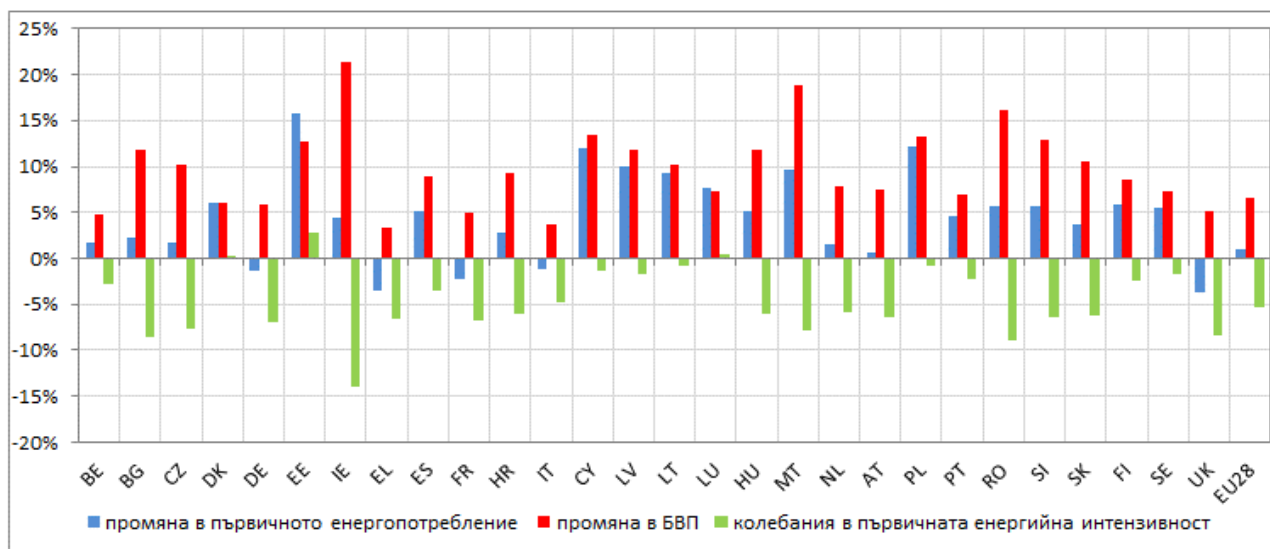
¹⁷ Чешката република, Естония, Гърция, Хърватия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Румъния, Словакия, Словения, Финландия, Обединеното кралство.

¹⁸ Разликата може да е още по-голяма, тъй като нивата на първичното и на крайното енергопотребление за някои национални цели не са определени по правилната методика.

2017 г., първичното енергопотребление е спаднало допълнително в 14 държави членки, като най-рязък спад е установен в Белгия (-4,6 %), следвана от Австрия (-3,1 %) и Гърция (-3,0 %). За сметка на това най-резките увеличения са отбелязани в Естония (+9,4 %), Латвия (+5,1 %) и Люксембург (+4,0 %).

През 2018 г. първичната енергийна интензивност е спаднала във всички държави членки в сравнение с 2005 г. Между 2015 г. и 2018 г. обаче тя се е повишила в Дания, Естония и Люксембург.

Фигура 2: Относително изменение на първичното енергопотребление, първичната енергийна интензивност¹⁹ и БВП, 2015—2018 г.

Източник: Евростат.

Работната група по мобилизиране на усилията за постигане на целите на ЕС за енергийна ефективност за 2020 г. проведе среща през юли 2019 г. Дискусията беше съсредоточена върху оценката на напредъка въз основа на оценките на енергопотреблението на Евростат за 2018 г. и споделянето на добри практики за постигане на допълнителни икономии. Предвид ограниченото време до края на 2020 г., държавите членки не са въвели много нови мерки през 2018 г. и акцентът изглежда е поставен по-скоро върху плановете за 2030 г. Държавите членки изтъкват също така, че на този етап няма стимул за инвестиране в технически мерки и е по-добре да се изчака до 2021 г., за да може мерките да се отчетат съгласно член 7 от Директивата за енергийната ефективност.

В годишните доклади за 2019 г.²⁰ държавите членки определят растежа на икономиката и на икономическата активност като основни фактори, които обуславят увеличаването на потреблението на енергия през 2017 г. Факторите, на които се дължи годишният спад на първичното и незначителното увеличение на крайното енергопотребление през

¹⁹ Първично енергопотребление в съотношение с БВП.

²⁰ https://ec.europa.eu/energy/content/annual-reports-2019_en

2018 г., предстои да бъдат анализирани. Както бе посочено по-горе, растежът на крайното енергопотребление напоследък може да се дължи основно на увеличеното енергопотребление в секторите на транспорта и промишлеността. Енергопотреблението в жилищния сектор и сектора на услугите е намаляло спрямо предходната година, което се дължи отчасти на по-топлите атмосферни условия през 2018 г. Спадът в първичното енергопотребление може да се дължи по-скоро на промените в енергийния микс (например преминаване към възобновяема енергия) и на вноса (и двете по-скоро засягат изчисляването отколкото имат реално влияние върху текущото ниво на потребление) или на подобрения в ефективността при преобразуването на енергията.

Неофициалните предварителни данни за потреблението на електроенергия за 2019 г.²¹ дават частична представа за прогнозираното развитие за миналата година. През 2019 г. потреблението на електроенергия в ЕС спада с 2 % спрямо предходната година, което връща търсенето до нивата от 2015 г., докато през същата 2019 г. БВП нараства с 1,4 %. Атмосферните условия изглежда играят роля в това отношение. Големите летни горещини през 2019 г., с високи температури до над 40° C в Северна Европа, предизвикаха скок в енергопотреблението заради климатизацията. През топлите зимни месеци в началото и в края на 2019 г. обаче енергопотреблението се понижи, което в крайна сметка компенсира и превиши голямото търсене на енергия през лятото. Освен това, изместването на промишленото производство като източник на растеж на БВП също се отрази върху потреблението на електроенергия — промишленото производство спадна през 2018 г. и 2019 г., особено в стоманодобивния сектор²².

С помощта на декомпозиционния анализ ще може да се извърши количествен анализ на различните фактори, довели до промените в енергопотреблението.

Анализът на JRC за периода 2005—2017 г.²³ показва, че подобренията в енергийната интензивност са били основният фактор за намаляването на енергопотреблението в производствените сектори (промишленост, услуги и селско стопанство). Това въздействие е подсилено от структурни промени. По-високата производителност на труда (брутна добавена стойност на отработен час) и заетостта обаче са довели до увеличаване на енергопотреблението. През същия период спадът в енергопотреблението е обусловен и от подобрения в енергийната ефективност, и от въздействието на атмосферните условия. Половината от тези въздействия са компенсирани от ефекта на благосъстоянието и увеличаването на населението, което засилва потреблението. Както в пътническия, така и в товарния транспорт растежът на икономическата активност компенсира и превишава подобренията в енергийната интензивност, като в резултат енергопотреблението между 2005 г. и 2017 г. се е увеличило.

²¹ Agora Energiewende (2020), The European Power Sector in 2019 (Европейският енергиен сектор през 2019 г.), https://www.agora-energiewende.de/fileadmin2/Projekte/2019/Jahresauswertung_EU_2019/172_A-EW_EU-Annual-Report-2019_Web.pdf

²² Пак там.

²³ Economidou, M. и Romàn Collado, R. (2020), *цитирани по-горе*.

В анализа на Odyssee-Mure за 2005—2017 г.²⁴ се потвърждава, че икономията на енергия е изиграла основна роля за намаляване на крайното енергопотребление. Структурното въздействие и въздействието на климата също водят до допълнителни икономии на енергия. Тези въздействия се компенсират до голяма степен от растежа на икономическата активност и в по-малка степен от промените в начина на живот и други въздействия. Спадът в първичното енергопотребление се дължи главно на колебанията в потреблението на енергийните сектори (промени в потреблението на електроенергия, топлинната ефективност на енергийния микс), както и на въздействието на промените в крайното енергопотребление, и в по-малка степен на изменението в потреблението при други форми на преобразуване на енергията.

5.1. Промислен сектор

Крайното енергопотребление в промишлеността (изчислено по старата методика на енергийните баланси) в ЕС—28 е намаляло в абсолютни стойности от 332 Мтое през 2005 г. на 285 Мтое през 2018 г. (-14 %). В някои държави обаче енергопотреблението на промишлеността се увеличава през този период, а именно в Унгария (+43 %), Латвия (+29 %), Полша (+14 %), Малта (+11 %), Германия (+6 %) , Литва, Белгия, Австрия и Словакия (с по-малко от 5 % всяка). В сравнение с 2017 г. крайното енергопотребление в промишлеността в ЕС нараства с 0,6 % през 2018 г., но при шест държави членки е отчетен спад. Държавите с най-голямо увеличение са Латвия (+14,0 %), Словения (+7,3 %) и Естония (+6,6 %). През тригодишния период между 2015 г. и 2018 г. брутната добавена стойност на промишленото производство нараства с 8 % (4 % през 2018 г. спрямо предходната година). Този растеж на икономическата активност обаче е отразен само частично в промените в енергопотреблението, което нараства с 2,3 % от 2015 г.

По отношение на енергийната интензивност²⁵, почти всички държави членки са успели да подобрят ефективността на промишлеността си между 2005 г. и 2018 г., което е довело до общо намаление на енергийната интензивност от 22 % в ЕС—28. Енергийната интензивност на промишления сектор е нараснала само в Унгария (+20 %), Латвия (+20 %) и Гърция (+1 %). При Румъния, Естония, Ирландия и България обаче са отбелязани най-големите подобрения (50 % или повече). Като се имат предвид годишните изменения в сравнение с 2017 г., при девет държави членки (Латвия +6,8 %, Финландия +3,5 %, Румъния +2,6 %, Белгия +1,6 %, Франция +1,3 %, Испания +1 %, Унгария +0,8 %, Хърватия +0,6 %, България +0,1 %) се наблюдава повишение на енергийната интензивност на промишлеността през 2018 г., докато всички останали държави членки продължават да подобряват своите показатели.

5.2. Жилищен сектор

Крайното енергопотребление в жилищния сектор (изчислено по старата методика на енергийните баланси) е спаднало рязко с 10,4 % от 310 Мтое през 2005 г. на 278 Мтое през 2018 г. (но само с 4,6 % при прилагане на корекцията за атмосферните условия).

²⁴ <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/decomposition.html>

²⁵ Енергопотребление спрямо брутната добавена стойност.

Между 2015 г. и 2018 г. обаче енергопотреблението се е увеличило с 0,1 % (при намаление с -1,6 % през 2018 г. спрямо предходната). Това тригодишно увеличение до известна степен е резултат от по-студеното зимно време през 2016 г. и 2017 г. (частично компенсирано от по-топла зима през 2018 г.), тъй като потреблението на енергия за отопление на помещения представлява около две трети от енергопотреблението в жилищния сектор. След корекция за атмосферните условия, потреблението на енергия за отопление бавно намалява от 2010 г. насам. През 2018 г. броят на отоплителните денграуси е с 3 % по-нисък от този през 2017 г., но енергопотреблението в жилищния сектор се е повишило с 0,5 % спрямо предходната година (въз основа на прогнозни оценки). Въпреки че охлаждането на жилищното пространство все още представлява доста ограничен дял от енергопотреблението, в някои държави този дял бързо нараства.

В своите годишни доклади държавите членки са посочили няколко фактора, които обуславят потреблението им на енергия през 2017 г.:

- Увеличаване на населението или броя на домакинствата;
- Увеличаване на разполагаемия доход на домакинствата;
- Икономически растеж;
- Влошаване на климатичните условия през зимата; както и
- Влошаване на климатичните условия през лятото²⁶.

Първите три фактора, които може да се припишат на ефекта на благосъстоянието, вероятно са продължили да стимулират потреблението на енергия през 2018 г. Тяхното въздействие обаче е компенсирано и превिशено от фактора на атмосферните условия, което води до спад в потреблението на енергия (-1,6 %) през 2018 г. в жилищния сектор.

Между 2005 г. и 2018 г. интензивността на жилищния сектор по отношение на енергопотреблението на глава от населението в ЕС—28 е намаляла с 13,5 % (и с почти 1 % през 2018 г. в сравнение с 2017 г.). Показателите обаче не са еднакви в отделните държави членки. В пет държави показателите са се влошили от 2005 г. насам: Литва, България (и двете с +16,5 %), Естония (+9 %), Румъния (+6 %) и Малта (+1,7 %). За сметка на това Гърция (-29,5 %), Люксембург (-27,4 %), Белгия (-26 %), Обединеното кралство (-22 %), Ирландия (-20,5 %) и Словакия (-20 %) са успели да намалят интензивността си най-много.

Тенденцията на нарастване на енергопотреблението може да бъде свързана със средния процент на енергийно саниране, който все още остава много нисък: само около 1 %, вариращ от 0,4 % до 1,2 % в отделните държави членки. Дори в държавите членки със сравнително висок процент на енергийно саниране, повечето икономии са в резултат на лека или средна степен на саниране, докато броят на мащабно санираните сгради все още е много нисък. Това представлява допълнителен риск от ефект на блокиране, тъй

²⁶ Tsemekidi-Tzeiranaki, S., Economidou, M., Cuniberti, B. и Bertoldi, P. (2020), *Analysis of the annual reports 2019 under the Energy Efficiency Directive (Анализ на годишните доклади за 2019 г. по Директивата за енергийната ефективност)*, Люксембург, JRC120194.

като санираните сгради няма да бъдат санирани отново през следващите няколко години²⁷.

5.3. Сектор на услугите

Секторът на услугите отбелязва малко увеличение на енергопотреблението (изчислено по старата методика на енергийните баланси) между 2005 г. и 2018 г. (+1,5 %). Това увеличение се дължи отчасти на високите нива на растеж на икономическата активност — брутната добавена стойност (БДС) на сектора на услугите нараства с 23 % между 2005 г. и 2018 г. Зависимостта между увеличаването на заетостта и енергопотреблението е по-ясно изразена в сектора на услугите, където енергопотреблението отбелязва увеличение през периода на относително висока заетост до 2008 г. и отново след 2014 г. Спадът с 1,4 % на енергопотреблението през 2018 г., придружен от увеличение на БДС и заетостта, обаче се дължи на по-топлата зима през 2018 г.

В периода 2005—2018 г. крайната енергийна интензивност в сектора на услугите се е подобрила със 17 %. Най-големи подобрения са наблюдавани в Ирландия, Унгария, Словакия, Австрия и Словения. В сравнение с 2017 г., през 2018 г. енергийната интензивност на ЕС отбелязва допълнително подобрение. Енергопотреблението е намаляло, докато БДС в сектора нараства с около 2,3 %.

5.4. Транспортен сектор

Крайното енергопотребление на транспортния сектор на ЕС (изчислено по старата методика на енергийните баланси)²⁸ се е увеличило с 3,6 % от 368 Mtoe през 2005 г. на 381 Mtoe през 2018 г. През 2018 г. само седем държави членки са намалили своето енергопотребление в този сектор²⁹ в сравнение с нивата от 2005 г.: Гърция (-14 %), Италия (-12 %), Испания (-7 %) и в по-малка степен Обединеното кралство, Люксембург, Нидерландия и Швеция. За сметка на това енергопотреблението се е увеличило значително в Полша (+87 %), Литва, Малта и Румъния (с над 50 %). Положителната тенденция продължава през 2018 г. в 21 държави членки, като най-голямо увеличение спрямо предходната година е регистрирано в Малта (+13 %), Унгария, Литва и Унгария (всички с над 7 %) и Полша (+6 %).

Като се има предвид развитието през годините след приемането на Директивата за енергийната ефективност (т.е. 2013—2018 г.), енергопотреблението в транспорта се е увеличило с 33 Mtoe, което обяснява 87 % от разликата (38 Mtoe) спрямо целта на ЕС за крайно енергопотребление през 2020 г. Над 27 % от тази разлика може да се обясни само с авиацията, която има нарастващ дял от общото енергопотребление в ЕС (над 5 %). С други думи, ако енергопотреблението на автомобилния и въздушния транспорт беше останало близо до нивата си от 2013 г., ЕС щеше да бъде много по-близо до постигането на целта си за крайно енергопотребление.

²⁷ <https://ec.europa.eu/energy/en/studies/comprehensive-study-building-energy-renovation-activities-and-uptake-nearly-zero-energy>

²⁸ Включително тръбопроводния транспорт, за разлика от подхода, възприет в Съобщение на Комисията СОМ(2015) 574 final — причината за тази промяна е, че целите за енергийна ефективност за 2020 г. не изключват тръбопроводния транспорт.

²⁹ Държавите членки следва да се сравняват предпазливо, тъй като крайното енергопотребление се определя въз основа на продадените, а не на използваните горива в дадена държава.

Ръстът на транспортната активност и ограниченият брой предлагани на пазара превозни средства, работещи с алтернативно гориво, продължават да бъдат основните фактори за увеличаване на енергопотреблението. Друг важен фактор през последните години е горивната ефективност на превозните средства. През 2018 г. специфичните емисии от новорегистрираните автомобили (които са свързани с енергопотреблението) се увеличават за втора поредна година, след постоянен спад между 2010 г. и 2016 г. Нарастващият дял на новите регистрации на бензинови автомобили, по-специално високопроходими превозни средства (SUV), изглежда е основният фактор за увеличаващите се емисии от новите автомобили през 2018 г. През 2018 г. бензиновите автомобили са били най-продаваните превозни средства в ЕС, съставляващи почти 60 % от продажбите (спрямо 53 % през 2017 г.), а един от всеки три продадени нови автомобил е бил SUV³⁰. По-ефективните от енергийна гледна точка дизелови автомобили съставляват 36 % от регистрациите на нови автомобили³¹.

По отношение на авиацията, световното търсене на въздушен транспорт се е увеличило повече от два пъти от 2000 г. насам. През 2018 г. ЕС регистрира втория най-висок ръст (след Азия/Тихоокеанския регион) от 6,7 %, измерен в приходи на пътнички километри, в сравнение с 2017 г.³² Заслужава да се отбележи, че растежът на енергопотреблението в авиацията би бил много по-голям без подобрения в енергийната ефективност. Въпреки че усилията в областта на политиката и промишлеността показват конкретни подобрения през последните години (например изгарянето на гориво на пътник е намаляло с 24 % от 2005 г. до 2017 г.), устойчивият растеж на трафика превишава ползите от тях³³.

6. Директивата за енергийната ефективност — настояща ситуация

Комисията продължава да наблюдава, в тясно сътрудничество с държавите членки, как се транспонира и прилага Директивата за енергийната ефективност.

През 2018 г. Комисията приключи структурирания диалог (искания на информация в рамките на системата EU Pilot), започнат с държавите членки през предходната година, за да се увери, че всички задължения и изисквания по Директивата за енергийната ефективност са правилно отразени в националното законодателство и политика. След оценка на отговорите, получени на исканията по системата EU Pilot, между юли 2018 г. и януари 2019 г. Комисията започна производства за установяване на нарушения съгласно член 258 от Договора за функционирането на ЕС срещу всички държави членки поради неспазване на задълженията по Директивата за енергийната ефективност. Тези производства напредват с различно темпо, но с разясненията и

³⁰ Високопроходимите превозни средства (SUV) имат средно с 10 % по-високи емисии на CO₂ от средните емисии на други нови бензинови автомобили (вж. <https://www.eea.europa.eu/highlights/average-co2-emissions-from-new>).

³¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/transport-increasing-oil-consumption-and>

³² <https://www.icao.int/Newsroom/Pages/Solid-passenger-traffic-growth-and-moderate-air-cargo-demand-in-2018.aspx>

³³ Европейска агенция за околна среда (ЕАОС), Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз (ЕААБ) и Евроконтрол (2019 г.), Европейски авиационен доклад в областта на околната среда, <https://www.easa.europa.eu/eaer/downloads>.

поетите ангажименти от държавите членки бяха решени повечето от посочените от Комисията проблеми.

Всички държави членки представиха своите годишни доклади за 2019 г., както се изисква по член 24 от Директивата за енергийната ефективност. Много от докладите обаче отново бяха изпратени късно, бяха с ниско качество или в тях липсваше важна информация. JRC извърши анализ на годишните доклади в отделен документ³⁴.

6.1. Напредък по член 7 (задължение за икономии на енергия)

Съгласно член 7 държавите членки съобщават за постигнати икономии на енергия за 2014—2017 г. с оглед изпълнение на националното задължение за икономии на енергия за периода 2014—2020 г.

Анализът показва, че при няколко държави членки има риск да не изпълнят националните си задължения за икономии на енергия до декември 2020 г. Като се вземат предвид постигнатите икономии на енергия от периода 2014—2017 г. и прогнозираните икономии на енергия до 2020 г. в резултат на прилаганите мерки на политиката, изглежда много малко вероятно (< 75 % вероятност) България, Хърватия, Литва, Люксембург, Португалия, Румъния и Испания да изпълнят националното си задължение. За Чешката република, Естония, Гърция, Унгария, Италия и Швеция изпълнението изглежда малко вероятно (> 75 % и < 95 % вероятност). От друга страна е много вероятно (> 105 % вероятност) Австрия, Кипър, Дания, Финландия, Ирландия, Латвия, Малта, Нидерландия, Полша, Словакия и Обединеното кралство да постигнат повече икономии на енергия, отколкото се изисква до 31 декември 2020 г. За Белгия, Франция, Германия и Словения изглежда вероятно (> 95 % и < 105 % вероятност) да изпълнят националната си цел за икономии на енергия до 2020 г.

При сравняване на отчетените икономии на енергия между 2014 г. и 2017 г. с кумулативните икономии на енергия за 2014—2017 г., изчислени от всяка държава членка въз основа на средногодишните резултати, се оказва, че България, Хърватия, Чешката република, Гърция, Литва, Люксембург, Португалия, Румъния и Испания са постигнали по-малко от 80 % през 2017 г.

Девет държави³⁵ съобщават в годишните си доклади за 2019 г., че са въвели нови политически мерки. Освен това някои държави актуализираха своите прогнози за очакваните и/или реалните икономии на енергия за 2014 г. и 2015 г.

През 2019 г. са докладвани общо 58 нови мерки съгласно член 7. От тях дванадесет (или 20,7 %) са реализирани от Унгария, единадесет (19,0 %) от Латвия, десет (17,2 %) от Литва, следвани от Кипър, Обединеното кралство и Испания³⁶ (с 10,3 % всяка от тях)³⁷.

По-голямата част от икономии на енергия (36 %)³⁸ са постигнати чрез схеми за задължения за енергийна ефективност, 16 % — чрез данъци върху енергията или CO₂, а

³⁴ Tsemekidi-Tzeiranaki, и сътр. (2020), *цитирани по-горе*.

³⁵ Испания, Чешката република, Гърция, Латвия, Унгария, Италия, Литва, Обединеното кралство, Кипър.

³⁶ Някои нови мерки, посочени от Румъния, са включени в предишна версия на годишните доклади (т.е. Годишен доклад за 2017 г., но не и в Годишен доклад за 2018 г.).

³⁷ Tsemekidi-Tzeiranaki, и сътр. (2020), *цитирани по-горе*.

³⁸ Постигнати кумулативни икономии на енергия през 2017 г. от национални мерки, които са в допълнение към мерките на равнището на ЕС.

20 % се дължат на схеми за финансиране или фискални мерки. Само малка част от икономии на енергия (0.02 %) са реализирани благодарение на схеми за етикетиране и национални фондове (вж. фигура 3).

Фигура 3. Разпределение на кумулативните икономии на енергия през 2014—2017 г., допустими по член 7, по видове политически мерки

Източник: Собствени изчисления въз основа на националните годишни доклади за 2019 г.

Почти две трети от постигнатите икономии (63 %) се дължат на хоризонтални мерки, насочени към различни сектори, включително сградите. Останалите икономии на енергия са постигнати благодарение на мерки, насочени към домакинствата (16 %), промишлеността и услугите (17 %), следвани от транспорта (4 %).

Фигура 4. Разпределение на кумулативните икономии на енергия през 2014—2017 г., допустими по член 7, по вид сектор

6.2. Напредък по член 5 (ролята на образец на сградите, използвани от публични органи)

През 2018 г. се наблюдава по-високо ниво на спазване на задълженията за докладване в сравнение с предходната година, но шест държави членки все още не са предоставили изискваната по член 5 актуализация. От тях Белгия, Малта, Нидерландия и Румъния не са докладвали пред Комисията своите постижения за последните две години.

От всички държави членки, избрали стандартния подход³⁹, четири са постигнали своите годишни цели по отношение на санираната застроена площ през 2018 г. Това са България, Естония, Италия и Люксембург. От държавите членки, които прилагат алтернативния подход, пет са постигнали своите годишни цели за икономии на енергия. Това са Австрия, Ирландия, Полша, Словакия и Обединеното кралство. За останалите държави липсва информация или докладваните данни са под необходимото за постигането на годишната цел

Освен годишния напредък, важно да се разгледат също и постиженията, реализирани между 2014 г. и 2018 г., като се вземе предвид, че допълнителните икономии, постигнати в една година, могат да бъдат използвани за изпълнение на изискването за период от три години. Според наличните данни, 16 държави членки са изпълнили или преизпълнили своите кумулативни цели за периода 2014—2018 г. съгласно член 5. Това е значително подобрение в сравнение с оценката, направена през предходната година, но са необходими още усилия в изоставащите държави (Чешката република, Унгария) или в държавите, за които липсва информация за няколко години (България, Хърватия, Дания, Естония, Гърция, Португалия, Румъния, Словения, Малта и Швеция).

6.3. Продукти

По отношение на енергийна ефективност на продуктите, през март и октомври 2019 г. Комисията прие 14 регламента за екопроектирането и енергийното етикетиране след няколко години подготовка със заинтересованите страни. С тези регламенти се изменят изискванията за седем продуктови групи (i) хладилници, ii) перални машини, iii) съдомиялни машини, iv) продукти за осветление, v) електронни дисплеи, vi) електрически двигатели и vii) външни електрозахранващи устройства) и се обособява нова продуктова група (хладилни уреди с функция за директна продажба). За да продължи подобряването на пригодността за ремонтране и рециклиране на уредите, е нужна основна промяна в новите правила за екопроектиране. Съгласно тези регламенти за енергийно етикетиране новите енергийни етикети с QR код ще дадат възможност на потребителите считано от 1 март 2021 г. да получават повече (нетърговска) информация. За да се ускори процесът за постигане на устойчивост и енергийна ефективност, чрез QR кода може да се осигури, наред с другото, информация за „паспорта на продукта“, включително информация за материали и др., както и

³⁹ Стандартният подход се отнася до мерки за саниране на 3 % от разгънатата застроена площ на отопляваните или охлаждаемите сгради над 250 m², притежавани и ползвани от централна администрация, които не отговарят на минималните енергийни изисквания, докато алтернативният подход се отнася за други икономически ефективни мерки, предприети за постигане на еквивалентни икономии на енергия.

готовност от типа „включи и работи“ на интелигентния дом (например поддръжка за европейски спецификации като SAREF). Тези 14 регламента за енергийно етикетирание, заедно с още два регламента за екопроектиране, представляват пакета за екопроектиране и енергийно етикетирание, чрез който се очаква през 2030 г. да се постигнат годишни крайни икономии на енергия от 167 TWh⁴⁰.

7. Заключение

Тенденцията на нарастване на енергопотреблението, наблюдавана след 2014 г., беше прекъсната през 2018 г., отчасти поради по-високите температури през зимата. Независимо от това, положителните развития през 2018 г. не бяха достатъчни, за да върнат ЕС на пътя към постигане на целите за енергийна ефективност до 2020 г., преди настъпването на кризата, породена от COVID-19. Това показва, че нарастваща икономическа активност, непридружена от нови и допълнителни политики за енергийна ефективност, може да доведе до по-голямо търсене на енергия. Това ще остане проблем, когато търсенето на енергия се възстанови след кризата, породена от COVID-19, с оглед постигането на целите за енергийна ефективност до 2030 г.

Ситуацията обаче е различна в различните сектори. След приемането на Директивата за енергийната ефективност през 2012 г. в транспортния сектор се наблюдава постоянен ръст на потребяваната енергия и емисиите на парникови газове, въпреки подобренията на ефективността. В съобщението на Комисията относно Европейския зелен пакт се подчертава този въпрос и се посочва планът на Комисията да представи по-късно през 2020 г. нова стратегия за интелигентен и устойчив транспорт. Ще има и други специфични мерки, като например преразглеждането на Директивата за енергийно данъчно облагане, за да се обърне по-голямо внимание на ролята на данъчното облагане в транспортния сектор, както и настоящите освобождавания за авиацията и морските дейности. Освен това използването на електрически превозни средства трябва да се насърчава още повече, а политиката за прехвърляне на пътници и товари към железопътния транспорт да продължи и да се подобрява, като се имат предвид по-високите нива на енергийна ефективност на железопътния транспорт.

Ако кризата, породена от COVID-19, не беше настъпила, щеше да е малко вероятно новите политики да променят ситуацията в достатъчна степен за постигане на целта за енергийна ефективност до 2020 г. Все още има вероятност обаче да се проявят някои закъснели въздействия на настоящите политики, като същевременно атмосферните условия и други външни фактори също може да играят важна роля за отдалечаването от целта или приближаването към нея. Тъй като всичко това все пак са временни или специфични събития, последващите промени в енергопотреблението не могат да се считат за структурни или дълготрайни.

Настоящите различия в степента на постигане на целта не оставят място за самодоволство. Много е вероятно националните приноси в областта на енергийната ефективност за 2030 г. — описани в националните планове в областта на енергетиката и климата, представени на Комисията до края на 2019 г. съгласно Регламента за управление — да се окажат кумулативно недостатъчно амбициозни за постигането на

⁴⁰ Неспазването и поведението на потребителите може да намалят действителните икономии, постигнати чрез тези мерки.

целите за енергийна ефективност на ЕС до 2030 г. Тези различия в усилията за постигане на енергийна ефективност до 2020 г. и недостатъчната амбиция за 2030 г. налагат предприемането на сериозни действия на национално и европейско равнище. Понастоящем Комисията подготвя план с направена оценка на въздействието, в който се предвижда повишаване на целта на ЕС за намаляване по отговорен начин на емисиите на парникови газове до 2030 г. до поне 50 % и до 55 % спрямо нивата от 1990 г. Това включва евентуалната нужда от енергийна ефективност, чрез която да бъде осигурен съществен принос за постигането на тази по-висока цел за намаляване на емисиите на парникови газове през 2030 г. Необходимо е да се припомни, че в съобщението на Комисията „Чиста планета за всички“⁴¹ се предвижда енергийната ефективност да има особено важна роля във всички сценарии за постигане на целите във връзка с изменението на климата.

В Годишната стратегия на Комисията за устойчив растеж за 2020 г.⁴² се отбелязва значението на енергийната ефективност, за да се избегне компромис между политиката в областта на климата и повишаващите се цени на енергията. Действително, за постигането на съществуващите цели в областта на климата и енергетиката за 2030 г. ще са необходими допълнителни инвестиции в енергийната система за периода 2021—2030 г. в размер на 260 милиарда евро. Най-големият тласък на инвестициите ще бъде необходим за подобряване на енергийната ефективност в жилищния сектор и в сектора на услугите.

Комисията ще продължи да се фокусира върху прилагането на законодателството на ЕС. С член 7 от изменената Директива за енергийна ефективност се подобрява наблюдението и проверката на изпълнението на разпоредбите за икономии на енергия. Освен това, за да бъде заложена по-висока цел за намаляване на емисиите на парникови газове, следващият преглед на Директивата за енергийната ефективност е изтеглен порано и следва да е готов до юни 2021 г. Оценка ще бъде направена на цялата Директива за енергийната ефективност. Ако се вземе решение, следващият преглед се очаква да бъде съсредоточен върху нови области, в които енергийната ефективност може да бъде засилена и/или стимулирана. Освен това първият принцип за енергийна ефективност ще бъде прилаган по-категорично в различните области на политиката, като се вземат предвид допълнителните ползи от икономии на енергия и се подкрепя справедливият преход.

По отношение на сградите, предстоящата инициатива „Вълна на саниране“ има за цел да стимулира санирането и да допринесе за възстановяване от икономическото въздействие на COVID-19 в съответствие с принципа за справедлив преход. Освен това, прегледът на оптималните от разходна гледна точка минимални изисквания за енергийна ефективност за нови и съществуващи сгради, на които се прави основен ремонт⁴³, и прилагането на стандарти за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия⁴⁴ се очаква да подобрят енергийните характеристики на сградния фонд в

⁴¹ COM(2018) 773.

⁴² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0650&from=EN>

⁴³ През март 2018 г. държавите членки преразгледаха своите изчисления за оптимални разходи, за да определят минимални изисквания.

⁴⁴ Към 2021 г. всички нови сгради трябва да отговарят на изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия, както са определени в държавите членки (за новите публични сгради това задължение се изисква от 2019 г.).

краткосрочен план. Трябва да се подобри изпълнението и спазването на изискванията на местно равнище и поради тази причина Комисията засили своето отдавна утвърдено сътрудничество със Споразумението на кметовете и по други местни канали. В допълнение към това ще продължи работата по стандартите за енергийните характеристики и етикетирането на продуктите, подготвя се и новият работен план за екопроектиране 2020—2024 г., като същевременно може да се обърне внимание и на нови области с бърз растеж като центрове за данни и телекомуникационни мрежи.

В допълнение към законодателните усилия, Комисията ще работи за мобилизиране на инструментите за финансиране, с които разполага, с цел внедряване на цифрови решения и прилагане на интелигентна цифровизация (изкуствен интелект, автоматизация, големи информационни масиви, „интернет на нещата“ и т.н.), за да се ускори процесът на подобрене там, където ползите са доказани, и да се насочва енергийната ефективност към следващото ниво. Освен това Комисията ще включи в бъдещите прегледи доклади за енергийните характеристики на сектора на ИКТ (включително центрове за данни) като значителен и бързо нарастващ краен потребител на енергия.

За да се гарантира, че няма натрупана разлика в усилията за постигане на целите за 2030 г., работната група, създадена за мобилизиране на усилията за постигане на целите на ЕС за енергийна ефективност, ще продължи да помага на държавите членки за изпълнението на тази цел.

Комисията приканва Европейския парламент и Съвета да изразят становище относно настоящия доклад за напредъка.

Таблица 1: Общ преглед на показателите⁴⁵

ДЧ	Тенденция за достигане на целта за 2020 г.		Краткосрочна тенденция		Енергийна интензивност на цялата икономика	Промишленост	Жилищен сектор	
	Тенденция на ПЕП за периода 2005—2018 г. спрямо тенденция на ПЕП за периода 2005—2020 г. за достигане на целта за 2020 г.	Тенденция на КЕП за периода 2005—2018 г. спрямо тенденция на КЕП за периода 2005—2020 г. за достигане на целта за 2020 г.	Промяна на ПЕП за 2018 г. спрямо ПЕП за 2017 г. [%]	Промяна на КЕП за 2018 г. спрямо КЕП за 2017 г. [%]	Средногодишна промяна на енергийната интензивност на ПЕП за периода 2005—2018 г. [%]	Средна промяна на енергийната интензивност на КЕП за периода 2005—2018 г. в промишлеността [%]	Средногодишна промяна на КЕП за периода 2005—2018 г. в жилищния сектор на глава от населението с корекции за климата [%]	Средногодишна промяна на КЕП за периода 2005—2017 г. в жилищния сектор на жилище с корекции за климата [%]
EC-28	-	-	-0,6%	0,2%	-2,0%	-1,9%	-0,4%	-1,2%
BE	-	-	-4,6%	0,6%	-2,2%	-0,3%	-1,7%	-1,6%
BG	-	-	0,1%	0,2%	-2,8%	-4,5%	2,3%	0,4%
CZ	+	+	0,1%	-0,7%	-2,9%	-4,3%	1,4%	0,0%
DK	-	-	0,4%	0,6%	-2,0%	-2,1%	0,1%	-0,6%
DE	-	-	-2,1%	-1,5%	-2,2%	-1,4%	-0,1%	-0,2%
EE	+	-	9,6%	3,4%	-1,0%	-5,5%	1,4%	0,8%
IE	-	-	1,1%	4,7%	-4,1%	-4,9%	-2,1%	-2,9%
EL	+	+	-2,8%	-2,9%	-0,6%	0,6%	-0,8%	-1,0%
ES	-	+	-0,5%	3,8%	-1,6%	-1,5%	0,6%	-1,0%
FR	-	-	-0,1%	-1,3%	-1,7%	-1,1%	-0,4%	-1,1%
HR	+	+	-1,8%	-1,1%	-1,7%	-1,3%	0,6%	-1,1%
IT	+	+	-1,1%	1,1%	-1,3%	-2,6%	0,9%	-0,3%
CY	-	+	0,5%	-0,3%	-1,4%	-0,6%	4,7%	-1,6%
LV	+	+	5,1%	4,1%	-1,8%	2,1%	0,5%	-0,9%
LT	+	-	2,8%	3,8%	-4,7%	-2,0%	2,1%	-0,9%
LU	+	-	4,0%	4,0%	-3,0%	-1,7%	-1,2%	-3,1%
HU	-	-	-0,1%	0,1%	-1,8%	2,0%	0,5%	-0,2%
MT	+	-	1,8%	6,1%	-4,8%	-1,5%	10,9%	1,4%
NL	-	+	-0,6%	-0,1%	-2,1%	-1,7%	-0,8%	-1,6%
AT	-	-	-3,1%	-2,5%	-1,3%	-1,2%	1,1%	-0,1%
PL	-	-	1,9%	1,4%	-2,7%	-3,6%	2,9%	0,2%
PT	+	+	-0,7%	2,1%	-1,0%	-1,2%	-0,2%	-1,7%
RO	+	+	0,4%	1,1%	-4,3%	-5,4%	1,9%	-0,6%
SI	+	+	-0,8%	0,6%	-2,0%	-2,7%	0,7%	-0,4%
SK	+	-	-2,2%	-0,1%	-4,0%	-4,2%	-0,1%	-1,5%
FI	+	+	2,0%	2,3%	-1,7%	-0,3%	-0,2%	-0,7%
SE	-	-	1,3%	-0,6%	-2,5%	-1,4%	-1,0%	-0,9%
UK	+	-	-0,3%	0,7%	-3,0%	-2,9%	-1,9%	-2,1%
Източник и извлечение на данни	Евростат 4.2020 г.	Евростат 4.2020 г.	Евростат 4.2020 г.	Евростат 4.2020 г.	Евростат 4.2020 г.	Евростат 4.2020 г.	Евростат 4.2020 г.	Odyssee 1.2020 г.

Знакът „+“ се използва, ако между 2005 г. и 2018 г. държавите членки са понижили първичното и крайното си енергопотребление с по-висок темп от този, който би бил необходим през периода 2005—2020 г., за да постигнат целите си за първичното и крайното енергопотребление до 2020 г. Знакът „-“ се използва за останалите случаи. КЕП — крайно енергопотребление, ПЕП — първично енергопотребление.

Източник: Евростат (стара методика на енергийните баланси), JRC, Odyssee.

⁴⁵ Енергийната интензивност на промишлеността се изчислява като съотношението между крайното енергопотребление и brutната добавена стойност във верижните обеми (2010 г.). Поради ограниченията на данни, за Малта е използвана номиналната брутна добавена стойност по текущи цени.

Таблица 2: Общ преглед на показателите⁴⁶

ДЧ	Услуги	Транспорт			Производство на енергия	
	Средна промяна на енергийната интензивност на КЕП за периода 2005—2018 г. в сектора на услугите [%]	Средна промяна на КЕП за периода 2005—2018 г. в сектора на транспорта [%]	Промяна на дела на влакове, градски и междуградски автобуси и тролейбуси за пътнически транспорт през 2017 г. спрямо 2005 г. [%]	Промяна на дела на железопътния транспорт и вътрешните водни пътища в превоза на товари през 2017 г. спрямо 2005 г. [%]	Средногодишна промяна в производството на топлинна енергия от централи за КПТЕ за периода 2005—2018 г. [%]	Средногодишна промяна на съотношението генерирана топлинна енергия/потребявано гориво за производство на топлинна енергия за периода 2005—2018 г. [%]
EC-28	5,7%	0,3%	-0,4%	-0,5%	-0,8%	1,7%
BE	-0,5%	0,6%	-2,2%	7,0%	4,1%	2,5%
BG	-0,8%	1,9%	-14,2%	-8,2%	-2,3%	0,9%
CZ	-2,1%	1,2%	1,6%	0,8%	-1,0%	0,6%
DK	-1,4%	0,2%	-2,5%	Липсват данни	-1,0%	2,9%
DE	-2,3%	0,4%	0,1%	0,8%	0,0%	2,4%
EE	0,0%	1,3%	-3,5%	Липсват данни	3,3%	0,1%
IE	-3,8%	0,3%	-0,5%	Липсват данни	Липсват данни	3,8%
EL	0,9%	-1,0%	-4,2%	Липсват данни	1,3%	2,3%
ES	0,3%	-0,4%	-3,3%	Липсват данни	Липсват данни	2,0%
FR	-0,6%	0,2%	1,6%	0,6%	-3,5%	0,8%
HR	-0,2%	1,5%	-0,5%	-1,4%	1,1%	4,4%
IT	0,7%	-0,9%	-0,9%	5,4%	1,0%	2,6%
CY	1,0%	0,3%	Липсват данни	Липсват данни	67,4%	1,6%
LV	-1,8%	1,5%	-7,9%	Липсват данни	1,7%	-0,7%
LT	-1,8%	3,7%	-1,4%	-9,9%	-3,9%	9,2%
LU	-0,6%	-0,1%	2,6%	Липсват данни	2,2%	7,7%
HU	-5,3%	1,5%	-5,8%	-2,0%	-6,6%	0,4%
MT	-2,6%	3,5%	Липсват данни	Липсват данни	Липсват данни	4,8%
NL	-1,7%	0,0%	2,4%	8,2%	-2,5%	0,5%
AT	-2,9%	0,1%	1,7%	9,8%	2,0%	3,0%
PL	-2,2%	1,7%	-8,9%	-13,5%	-0,9%	0,7%
PT	-1,7%	0,1%	0,7%	Липсват данни	3,8%	5,2%
RO	-1,6%	3,3%	-4,2%	0,3%	-4,9%	0,5%
SI	-2,1%	2,6%	-0,8%	Липсват данни	0,8%	1,9%
SK	-4,4%	1,6%	-3,6%	-7,8%	-0,6%	0,3%
FI	0,2%	0,6%	0,7%	Липсват данни	-0,7%	1,3%
SE	-2,3%	0,0%	2,2%	Липсват данни	2,3%	0,7%
UK	-1,4%	-0,2%	2,1%	-1,6%	Липсват данни	3,7%
Източник и извлечение на данни	Евростат 4.2020 г.	Евростат 4.2020 г.	НАРЪЧНИК за 2019 г. на ГД „Мобилност и транспорт“	НАРЪЧНИК за 2019 г. на ГД „Мобилност и транспорт“	Евростат 4.2020 г.	Евростат 4.2020 г.

Източник: Евростат⁴⁷, Генерална дирекция „Мобилност и транспорт, JRC, Odyssee

⁴⁶ Използвани са енергийните баланси на Евростат, базирани на прилаганата до 2018 г. методика, с изключение на „Производство на топлинна енергия от централи за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (КПТЕ)“ и „Генерирана топлинна енергия (конвенционални топлоелектрически централи + атомни електрически централи)/потребявано гориво за производство на топлинна енергия“.

Таблица 3: Общ преглед на докладваните икономии на енергия за 2017 г. съгласно член 7 (в хил. т н.е., ktoe)

	2017 г.			Напредък към постигането на целта			
	Нови икономии	Общо икономии за годината	Кумулативни икономии през 2014—2017 г.	Общо кумулативни икономии, необходими до 2020 г. (обща цел)	Напредък към общите кумулативни икономии, изисквани до 2020 г.	Разчетни годишни икономии, необходими за 2014—2017 г.	2014—2017 г. спрямо разчетните годишни икономии
BE	286	1024	2691	6911	39 %	2468	109 %
BG	40	139	318	1942	16 %	694	46 %
CZ	167	470	1104	4565	24 %	1630	68 %
DK	212	872	2142	3841	56 %	1372	156 %
DE	2754	5157	15217	41989	36 %	14996	101 %
EE	92	97	279	610	46 %	218	128 %
IE	90	379	942	2164	44 %	773	122 %
EL	321	489	881	3333	26 %	1190	74 %
ES	436	1665	4318	15979	27 %	5707	76 %
FR	1281	4120	11038	31384	35 %	11209	98 %
HR	9	71	175	1296	13 %	463	38 %
IT	879	3183	8172	25502	32 %	9108	90 %
CY	64	69	78	242	32 %	86	91 %
LV	79	245	557	851	65 %	304	183 %
LT	90	135	365	1004	36 %	359	102 %
LU	10	34	69	515	13 %	184	38 %
HU	122	415	1156	3680	31 %	1314	88 %
MT	5	11	31	67	46 %	24	128 %
NL	668	2088	5503	11512	48 %	4111	134 %
AT	332	1071	2725	5200	52 %	1857	147 %
PL	1039	2646	5914	14818	40 %	5292	112 %
PT	29	124	329	2532	13 %	904	36 %
RO	56	421	1097	5817	19 %	2078	53 %
SI	34	134	314	945	33 %	338	93 %
SK	78	369	969	2284	42 %	816	119 %
FI	561	1119	3276	4213	78 %	1505	218 %
SE	1702	1702	3218	9114	35 %	3255	99 %
UK	966	4471	13500	27859	48 %	9950	136 %
Общо	12401	32720	86378	230169	38 %	82203	105 %

Източник: Информация, докладвана от държавите членки и при необходимост допълнена от изчисленията и разчетите на Комисията.

⁴⁷ Използвани са енергийните баланси на Евростат, базирани на прилаганата до 2018 г. методика, с изключение на „Производство на топлинна енергия от централи за комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия (КПТЕ)“ и „Генерирана топлинна енергия (конвенционални топлоелектрически централи + атомни електрически централи)/потребявано гориво за производство на топлинна енергия“.